

загасвала ни християнска вѣра, ни обичь къмъ православитѣ народи, се прехвърля тайно въ лагера на гърцитѣ. Тамъ той се явилъ при Д. Ипсиланти и Колокотрони и застаналъ на чело на избранъ отредъ българи — за да воюва като „вводачъ съ лѣвско сърдце“ противъ турцитѣ. „Този отредъ, пише Спориди, извърши грамадни и доказани подвизи, единъ отъ които е прословутиятъ онзи подвигъ въ Дервенакии противъ Драмалията, на 26—27 юлий 1822 г., и другъ — този на 25 октомврий с. г. Благодарение на тѣзи подвизи, гърцитѣ, които се сражаваха пешкомъ, поставиха първия камъкъ на нашето самоуправление и Никитарасъ бѣ названъ Туркояздець“. Касае се, именно, за армията подъ шефството на Никитарасъ, изпратена да спре Драмалията въ Пелопонезъ, и за подобрания отредъ на Хаджи Христа, който „всѣкога се споменувалъ подъ името българи“ и който превъзхождалъ всички други тогава по ентузиазъмъ и решителность. Когато въ 1824 г. се появилъ въ Гърция катастрофалниятъ раздоръ между пълководцитѣ, Хаджи Христо билъ назначенъ за шефъ на войскитѣ противъ андартитѣ и успѣлъ да въдвори миръ и редъ, благодарение на военната си опитность и стратегическия си умъ. Ето защо грѣцката камара изказала тогава писмено „голяма благодарность на Хаджи Христо Вулгарисъ (т. е. Българина!), който се е борилъ добре и славно за затвърдяване на законитѣ“. Нататкъ животътъ на Хаджи Христта представя все тѣй епизоди отъ единъ сензационенъ романъ — съ пленяването си отъ Ибрахимъ паша, съ попадането си въ подземенъ затворъ, съ неочакваното си освобождение, последвано отъ триумфално посрещане въ Егина, и съ новитѣ си победи — на чело на неустрашимата българска конница.

Съ пристигането на князь Отона въ Гърция презъ 1833 г. Хаджи Христо билъ назначенъ полковникъ и сокръженъ воененъ инспекторъ, и като такъвъ той усмирилъ реедица възстания и затвърдилъ властта на правителството. Презъ 1843 г. той билъ избранъ въ Националното събрание като пълномощникъ на „трако-българитѣ“ — за това ще говоримъ и понататкъ — а не следъ много време билъ повишенъ въ чинъ генералъ-майоръ, зачисленъ между сенаторитѣ и назначенъ за адютантъ на краля. Биографътъ му ни го представя като характеръ съ следнитѣ черти: „Хаджи Христо бѣше твърде